

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ БУГАЙЦІВ НА М'ЯСО З ВИКОРИСТАННЯМ У РАЦІОНАХ ПРЕМІКСІВ

І.В.Корх

Інститут тваринництва УААН

В статті наведені результати досліджень по вивченню економічної ефективності виробництва яловичини при вирощуванні бугайців на м'ясо з використанням мінерально-вітамінних преміксів.

яловичина, собівартість, енергозатрати,

В умовах переходу до ринку, враховуючи постійний дефіцит енергоносіїв та їх дорожнечу, виробництво яловичини повинно базуватися на високій окупності витрат і низькій собівартості продукції, що виробляється.

Метою наших досліджень було вивчення економічної ефективності вирощування бугайців на м'ясо при використанні мінерально-вітамінних преміксів.

Методика досліджень. Для проведення дослідів було сформовано 3 групи бугайців-аналогів за живою масою, віком, вгодованістю та фізіологічним станом. При цьому бугайці I групи (контрольної) отримували основний раціон, бугайці II групи (дослідної) – стандартний премікс П63-3 та III (дослідної) – експериментальний премікс, розроблений у відділі виробництва яловичини ІТ УААН. Умови утримання бугайців усіх груп були однаковими.

При оцінці економічної ефективності вирощування бугайців враховували затрати на оплату праці, вартість кормів та преміксів, затрати основних засобів виробництва на утримання тварин та інші витрати [1]. Калькуляцію собівартості затрат на обслуговування поголів'я, приріст живої маси визначали за цінами на 1 січня 2001 року.

Результати досліджень. Установлено, що у структурі грошових затрат на одиницю приросту живої маси бугайців основна частка їх припадала на корми – 57,7%. Оплата праці становила – 7,3%, роботи і послуги (вода, електроенергія, ПММ) – 10, затрати на утримання основних фондів – 9, інші затрати – 7, відрахування на соціальні потреби – 3 і затрати на керівництво та обслуговування виробництва – 6%.

У зв'язку з корегуванням використання наукових досліджень в сучасних умовах (наявність господарств різних форм власності, значне збільшення частки виробництва яловичини в приватному секторі і наявність різних ринків збуту) нами було промодельовано декілька варіантів реалізації худоби, вирощеної при проведенні дослідів. Найбільш ефективною була реалізація бугайців на ринку.

Від реалізації одного бугайця I групи отримано 2288,7 грн, II – на 39,5 грн або 1,7% і III – на 119 грн або 5,2% більше, ніж в I групі.

Реалізаційна ціна з розрахунку на 1 ц живої маси у бугайців дослідних груп була на 3,6 і 19,4 грн або 0,6 і 3,2% вища, ніж у контрольній групі.

Основна виручка була отримана від реалізації м'яса туш бугайців – 90,3%. Виручка від реалізації субпродуктів склала лише 4,8%. Вартість м'яса бугайців

дослідних груп була більша, ніж у аналогів контрольної групи на 1,6 і 5.1%, субпродуктів – на 3,1 і 5,8%, у тому числі печінки – на 4,7 і 8,0%, нирок – на 2,0 і 4,0%, легенів на – 5,7 і 8,5%, серця – на 6,7 і 14,9% та шлунка – на 1,6 і 4,4%.

Різниця за показниками інтенсивності росту і м'ясної продуктивності бугайців піддослідних груп позначилася на економічній ефективності вирощування їх на м'ясо (табл.).

Економічна ефективність вирощування бугайців на м'ясо

Показник	Група		
	I	II	III
Жива маса бугайців, кг:			
при постановці на дослід	318,6	317,3	317,3
при знятті з досліду	381,6	385,9	388,9
Приріст живої маси за дослід, кг	63,0	68,6	71,6
Забійна маса, кг	195,2	198,7	205,4
Забійний вихід, %	52,9	53,0	53,3
Витрати кормів на 1 ц приросту живої маси, ц корм. одиниць	9,86	9,06	8,69
Витрати праці на 1 ц приросту живої маси, люд.-годин	15,19	13,95	13,36
Собівартість 1ц,грн:			
живої маси	461,09	457,78	454,76
приросту живої маси	264,33	262,48	254,26
забійної маси	9 01,40	889,06	861,03
м'якоті туші	1221,90	1200,92	1153,66
білка туші	5097,13	4969,23	4747,81
білка + жиру туші	2967,17	2882,77	2715,01
Собівартість 1 голови реалізованої худоби, грн	1759,53	1766,56	1768,56
На 1 грн вартості мінеральних преміксів отримано, грн:			
додаткової продукції	–	3,28	9,50
прибутку	–	2,69	8,78
Прибуток, грн:			
на 1 ц живої маси	138,67	145,54	164,35
на 1 голову	529,16	561,64	639,14
Рівень рентабельності, %	30,1	31,8	36,1

Важливими показниками економічної ефективності вирощування бугайців були собівартість 1 ц приросту та живої маси. Як свідчать дані таблиці, витрати грошових засобів на приріст живої маси у бугайців піддослідних груп були порівняно невеликими, за рахунок чого і собівартість 1 ц продукції тваринництва виявилась низькою. Слід відзначити, що собівартість 1 ц приросту живої маси в Україні за 2000 рік становила 584 грн. У III групі собівартість 1 ц приросту була на 10,1 і 8,21 грн або 3,8 і 3,1% нижча в порівнянні з бугайцями I і II груп. Собівартість 1 ц живої маси була меншою в III групі на 6,33 і 3,02 грн або 1,4 і 0,7%, ніж у I і II групах, що пояснюється більш інтенсивним ростом бугайців III групи.

Аналіз собівартості продукції свідчить, що використання мінеральних преміксів високоефективне, так як отримано більшу забійну масу та вищий вихід м'якоті і білка в туші. Собівартість 1 ц забійної маси, м'якоті в туші, білка та білка + жир в м'ясі найбільш дешевою була в III групі – відповідно на 40,4 (4,5%) і 28,0 грн (3,2%), 68,2 (5,6%) і 47,3 грн (3,9%), 349,3 (6,8%) і 221,4 грн (4,4), 252,2 (8,5%) та 167,8 грн (5,8%) в порівнянні з I і II групами.

Витрати праці оператора по догляду за тваринами в перерахунку на 1 бугайця були однаковими в усіх групах, так як тварин обслуговував один робітник. Витрати праці на 1 ц приросту живої маси в усіх групах були порівняно невисокі, незважаючи на те, що корми роздавали вручну. У III групі витрати праці на 1 ц приросту живої маси були на 1,24 люд.-год або 8,2% і у II відповідно на 1,8 люд.-год або 12,0% меншими, ніж у I групі.

Собівартість 1 голови реалізованої худоби I групи склала 1759,53 грн, що на 7,03 грн або 0,4% більше, ніж в II групі і III відповідно на 9,03 грн або 0,5% в порівнянні з I групою.

Установлено, що при незначних витратах на придбання преміксів отриманий прибуток від реалізації 1 ц живої маси та 1 голови молодняку в II групі на 6,87 і 32,48 грн або 5,0 і 6,1%, і в III на 25,68 та 109,98 грн або на 18,5 і 20,8% більший, ніж в I групі. На 1 грн витрат на придбання і згодовування преміксів у третій дослідній групі отримано додаткової продукції на суму відповідно на 6,22 грн більше, ніж у другій.

Використання преміксів підвищило рентабельність виробництва яловичини. Рівень рентабельності в усіх групах був високий, однак у бугайців дослідних груп він був вищим на 1,7 і 6,0% в порівнянні з контрольною групою.

Висновок. Економічні розрахунки свідчать, що згодовування бугайцям мінерально-вітамінних преміксів сприяє більш раціональному використанню кормів, знижує собівартість продукції, а витрати, пов'язані з їх використанням, окуплюються отриманим прибутком.

Бібліографічний список

1. Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств – К.: Нива, 1996. – 104 с.

В статье изложены результаты исследования по изучению экономической эффективности производства говядины при выращивании бычков на мясо с использованием минерально-витаминных премиксов.

The results of study of economic efficiency of beef production for raising beef bulls using mineral-vitamin premixes are presented in the article.